

TALOUSARVIOALOITE 34/2005 vp

Määrärahan osoittaminen joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen

Eduskunnalle

Hallitus esittää joukkoliikenteen osto- ja kehittämismomentille 74,6 miljoonaa euroa. Joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen suunnatut rahat ovat alhaisimmillaan kahteenkymmeneen vuoteen. Määrärahat ovat pienentyneet tasolle, joka uhkaa romuttaa joukkoliikenteen palveluverkoston.

Joukkoliikenteen kilpailutilanne on vuonna 2003 toteutetun autoveron alennuksen sekä käytettyjen autojen tuonnin kasvun myötä tällä hetkellä Euroopan kovin. Liikenteen määrän kasvu kiihtyy, mutta tästä huolimatta hallitus jälleen kerran esittää joukkoliikenteen osto- ja kehittämismäärärahojen tuntuva leikkaamista. Ympäristön kannalta on välttämätöntä, että joukkoliikenteen osuutta henkilöliikenteestä pystytään nostamaan pysyvästi. Joukkoliikenteen tukeminen edistää myös työllisyyttä, alueellista tasapainoa sekä elinkeinoelämän edellytyksiä.

Joukkoliikennetuen budjettileikkaus merkitsee kokonaisuudessaan noin 1 400 päivittäisen bussivuoron lakkauttamista ja useiden kuljettajien joutumista työttömiksi. Vuorojen raju karsiminen vähentäisi paitsi kuntakeskusten välisiä tärkeitä yhteyksiä myös 400 työpaikkaa maaseudulta, jossa työtilaisuuksia on muutenkin enää vähän jäljellä.

Hallituksen talousarvioesitys vuodelle 2006 merkitsee sitä, että mahdollisuudet alue- ja kuntatason liikenteen tarkoituksenmukaiseen kehittämiseen heikkenevät entisestään. Karu tosiasia on se, että kaupunki- ja seutulippujen hinnan-alennuksiin varattujen määrärahojen budjetti-

leikkaukset vähentävät entisestään joukkoliikenteen kysyntää ja tarjontaa. Esimerkiksi Pohjois- ja Itä-Suomen haja-asutusalueilla joukkoliikenteen toimintaedellytykset tulevat vaikeutumaan huomattavasti ja bussimatkojen hinnat nousevat.

Joukkoliikenteen osto- ja kehittämismäärärahojen leikkaaminen puree myös kaupunkien joukkoliikenteeseen: joukkoliikenteen kehittäminen hidastuu ja paineet lippujen hintojen korottamiseen kasvavat. Hallituksen tavoite kasvat-
taa joukkoliikenteen osuutta henkilöliikenteestä kaupunkiseuduilla ei tämän määrärahan puitteis-
sa tule toteutumaan. Päinvastoin, joukkoliikenteen toimintaedellytykset ja palvelut ovat koko hallituskauden ajan heikentyneet ja rahoitus vähentynyt.

Joukkoliikenteen tarjonnan vähentyessä yksilölliset julkisen liikenteen kyyditykset lisääntyvät ja maksavat yhteiskunnalle moninkertaisesti enemmän. Joidenkin laskelmien mukaan Kansaneläkelaitos ja kunnat käyttävät jo nyt erillisten taksikyytien ostoihin vuosittain jopa yli 200 miljoonaa euroa.

Hallituksen esitys ei myöskään tue ponnisteluja liikenneturvallisuuden parantamiseksi, sillä joukkoliikenteen osuuden kasvattaminen henkilöliikenteestä on tutkimusten mukaan paras tapa parantaa liikenneturvallisuutta.

Joukkoliikenteen kehittämiseen tarvitaan myös uusia avauksia. Esimerkiksi alueellisten joukkoliikennejärjestelmien kehittämiseen (mm. pikaraitiotieyhteyksien rakentaminen) koko valtakunnan alueella tulisi valtion budjetista olla

TAA 34/2005 vp — Janina Andersson /vihr ym.

mahdollista anoa määrärahoja. Joukkoliikenteen tukea tulee osoittaa nykyisten paikkakuntien lisäksi myös suurten kaupunkien, kuten Helsingin, Turun ja Tampereen seutujen, joukkoliikenteelle.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2005

Janina Andersson /vihr
Tuija Brax /vihr
Erkki Pulliainen /vihr
Rosa Meriläinen /vihr
Oras Tynkkynen /vihr
Jyrki Kasvi /vihr
Kirsi Ojansuu /vihr

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2006 talousarvioon momentille 31.60.63 lisäyksenä 17 000 000 euroa joukkoliikenteen palvelujen ostoon ja kehittämiseen.

Osmo Soininvaara /vihr
Irina Krohn /vihr
Anni Sinnemäki /vihr
Ulla Anttila /vihr
Heidi Hautala /vihr
Tarja Cronberg /vihr